

Adwokat i radca prawny, przymus adwokacko-radcowski

Każdemu przytrafiają się sytuacje, w których nieodzowna jest pomoc prawnika. Jednak nie każdy zdaje sobie sprawę, że nie wszyscy prawnicy mogą reprezentować swoich klientów przed sądem. Może to robić tylko profesjonalny pełnomocnik. Ale kto nim właściwie jest?

Po skończeniu 5-letnich studiów prawniczych, każdy absolwent staje się prawnikiem. Niektórzy z nich na tym poprzestają, a inni podejmują się dodatkowej aplikacji. Absolwent prawa może ubiegać się między innymi o przyjęcie na aplikację sędziowską i prokuratorską, komorniczą, notarialną, adwokacką i radcowską. Po odbyciu aplikacji adwokackiej lub radcowskiej i zdaniu egzaminu zawodowego, po oficjalnym ślubowaniu oraz wpisaniu na listę, prawnik staje się adwokatem lub radcą prawnym. Każdy adwokat i każdy radca prawny są prawnikami, ale nie każdy prawnik jest adwokatem, czy radcą prawnym. To właśnie przedstawiciele tych dwóch zawodów mogą występować przed sądem jako profesjonalni pełnomocnicy.

Adwokat i radca prawny to dwa odrębne zawody. Czym się różnią?

Po pierwsze czas, od których istnieją. Zawód radcy prawnego powstał w latach 60 XX. Wieku. W tamtym okresie radcowie świadczyli swoje usługi głównie przedsiębiorstwom państwowym oraz bankom państwowym. Adwokaci swoją historią sięgają, aż do okresu międzywojennego, gdzie reprezentowali swoich klientów przed sądami i urzędami. Obecnie jednak tj. od 2015 r. ich kompetencje są niemal identyczne. Oznacza to, że pomocy prawnej można szukać zarówno u adwokata, jak i radcy prawnego, mogą oni tak samo reprezentować swoich klientów przed sądami cywilnymi, karnymi czy administracyjnymi, jak również przed urzędami i organami władzy publicznej oraz samorządu terytorialnego.

Zatrudnienie adwokata lub radcy prawnego na pewno ułatwia prawidłowe prowadzenie spraw przed organami władzy publicznej czy w sądzie. Natomiast niektórzy z różnych powodów nie decydują się na taki krok i postanawiają prowadzić swoje sprawy samodzielnie. Nie na każdym etapie postępowania będzie to możliwe. Regulacje prawne bowiem w różnych przypadkach nakładają na strony procesowe tzw. przymus adwokacko-radcowski. Występuje on zarówno w postępowaniu cywilnym, karnym, jak i administracyjnym. Wprowadzenie tej instytucji miało na celu zapewnienie profesjonalnej pomocy adwokata bądź radcy prawnego w najtrudniejszych i najbardziej złożonych etapach postępowania sądowego.

Jeśli chodzi o postępowanie cywilne, to przymus adwokacko-radcowski dotyczy po pierwsze całego postępowania przed Sądem Najwyższym oraz samego jego zainicjowania. Adwokat i radca prawny będą niezbędnymi do sporządzenia

i podpisania skargi kasacyjnej, a następnie występowania w naszym imieniu na rozprawie przed Sądem Najwyższym. Przymus będzie dotyczył również postępowania wszczętego na skutek zażalenia na postanowienie sądu drugiej instancji rozpoznawanego przez Sąd Najwyższy oraz rozpoznawania przez Sąd Najwyższy skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia sądu niższej instancji.

W postępowaniu karnym przymus adwokacko-radcowski obejmuje sporządzenie, podpisanie i złożenie kasacji, złożenie skargi na wyrok sądu odwoławczego, wniesienie subsydiarnego aktu oskarżenia, złożenie apelacji od wyroku sądu okręgowego oraz złożenie wniosku o wznowienie postępowania.

W postępowaniu administracyjnym pomoc profesjonalisty będzie potrzebna przy wnoszeniu:

- 1) skargi kasacyjnej od wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego do Naczelnego Sądu Administracyjnego,
- 2) zażalenia do Naczelnego Sądu Administracyjnego na postanowienie Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego o odrzuceniu skargi kasacyjnej,
- 3) skargi o wznowienie postępowania do Naczelnego Sądu Administracyjnego,
- 4) skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia do Naczelnego Sądu Administracyjnego.

Jednak w odróżnieniu od pozostałych postępowań, oprócz adwokata i radcy prawnego, możemy skorzystać w wymienionych powyżej czynnościach, również z pomocy doradcy podatkowego - w sprawach podatkowych, lub rzecznika patentowego - w sprawach z zakresu własności przemysłowej.

Jak widać, są pewnie czynności, których nie możemy dokonać przed sądem samodzielnie. Co do zasady strona może występować przed sądem i innymi organami bez jakiegokolwiek pełnomocnika. Jednak zawsze warto się zastanowić, czy jednak nie skorzystać z pomocy np. adwokata. Oddanie sprawy w ręce profesjonalisty pozwoli oszczędzić też dużo niepotrzebnych nerwów i przyniesie spokój o dobre i profesjonalne poprowadzenie własnej sprawy.

Prawnicy (adwokaci i radcowie prawni) udzielający nieodpłatnych porad w punktach nieodpłatnej pomocy prawnej i poradnictwa obywatelskiego w ramach tego świadczenia nie mogą reprezentować klientów przed sądami czy urzędami.

Osoby, których nie stać na płatną reprezentację, mogą ubiegać się o pełnomocnika z urzędu.

W punktach nieodpłatnej pomocy prawnej i poradnictwa obywatelskiego można uzyskać pomoc w wypełnieniu odpowiedniego wniosku.

Punkty nieodpłatnej pomocy prawnej i poradnictwa obywatelskiego w Zielonej Górze: budynek Urzędu Miasta, ul. Dąbrowskiego 41. Obowiązują zapisy na porady pod nr tel.: 68/ 456 48 34.

Podstawa prawna: Kodeks Postępowania Cywilnego, Postępowania Karnego, Kodeks Postępowania Administracyjnego.

Artykuł powstał w ramach realizowanego przez Stowarzyszenie CIVIS SUM zadania publicznego pt.: „Prowadzenie punktu nieodpłatnej pomocy prawnej i dwóch punktów nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz realizacja zadań z zakresu edukacji prawnej na terenie miasta Zielona Góra w 2023 r.” finansowanego ze środków przekazanych przez Miasto Zielona Góra.